

Witold Pilecki ps. *Witold, Druh, Roman Jeziernski, Tomasz Serafiński* (ur. 13 maja 1901 w Ołońcu , zm. 25 maja 1948 w Warszawie) – rotmistrz kawalerii Wojska Polskiego, żołnierz podziemia, organizator ruchu oporu w Auschwitz-Birkenau. Skazany przez władze komunistyczne Polski Ludowej na karę śmierci, wyrok wykonano. Kawaler Orderu Orła Białego. Autor pierwszych na świecie raportów o Holokauście tzw. Raportów Pileckiego.

W latach 1918-1921 służył w Wojsku Polskim, walczył podczas wojny z bolszewikami. Jako kawalerzysta brał udział w obronie Grodna. 5 sierpnia 1920 wstąpił do 211 pułku ułanów i w jego szeregach walczył w bitwie warszawskiej, bitwie w Puszczy Rudnickiej i brał udział w wyzwoleniu Wilna. Dwukrotnie odznaczony został Krzyżem Walecznych. W sierpniu 1939 został ponownie zmobilizowany. Walczył w kampanii wrześniowej jako dowódca plutonu w szwadronie kawalerii dywizyjnej 19 Dywizji Piechoty Armii "Prusy", a następnie w 41 Dywizji Piechoty na przedmościu rumuńskim. Pod jego dowództwem w trakcie prowadzonych walk ułani zniszczyli 7 niemieckich czołgów oraz 3 samoloty. Ostatnie walki jego oddział prowadził jako jednostka partyzancka. Pilecki rozwiązał swój pluton 17 października 1939 roku i przeszedł do konspiracji. Po zakończeniu kampanii wrześniowej przedostał się do Warszawy, został jednym z organizatorów powołanej 9 listopada 1939 konspiracyjnej organizacji Tajnej Armii Polskiej pod dowództwem mjra Jana Włodarkiewicza.

W 1940 roku, Pilecki przedstawił swoim przełożonym plan przedostania się do niemieckiego obozu Auschwitz, w celu zebrania od wewnątrz informacji wywiadowczych na temat jego funkcjonowania i zorganizowania ruchu oporu. W tym czasie niewiele było wiadomo o warunkach panujących w obozie. 19 września 1940 podczas łapanki pozwolił aresztować się Niemcom (w bloku przy al. Wojska Polskiego 40), by dostać się do obozu Auschwitz (w Oświęcimiu) i zdobyć informacje o panujących w nim warunkach. Do obozu trafił w nocy z 21 na 22 września 1940 roku wraz z tzw. drugim transportem warszawskim. Jako *Tomasz Serafiński* (więzień nr **4859**) był głównym organizatorem konspiracji w obozie. W

zorganizowanej przez niego siatce nazwanej przez Pileckiego - ZOW (Związek Organizacji Wojskowej) byli między innymi: Ksawery Dunikowski i Bronisław Czech.

Jednym z istotniejszych osiągnięć Pileckiego w obozie było opracowywanie sprawozdań przesyłanych później do dowództwa w Warszawie i dalej na Zachód. Jako więzień obozu, w listopadzie 1941 został awansowany do stopnia porucznika przez gen. Stefana Grota-Roweckiego. W nocy z 26 na 27 kwietnia 1943 Pilecki zdołał uciec z obozu wraz z dwoma współwięźniami. 11 listopada 1943 został awansowany do stopnia rotmistrza.

W 1943-1944 służył w oddziale III Kedywu KG AK (m.in. jako zastępca dowódcy Brygady Informacyjno-Wywiadowczej "Kameleon"- "Jeź"), brał udział w powstaniu warszawskim. Początkowo walczył jako zwykły strzelec w kompanii "Warszawianka", później dowodził jednym z oddziałów zgrupowania Chrobry II, w tzw. Reducie Witolda (dawna siedziba redakcji "Rzeczypospolitej"). W latach 1944-1945 w niewoli niemieckiej w stalagu 344 Lamsdorf (pol. Łambinowice), oflagu VII A w Murnau, następnie w 2 Korpusie Polskim we Włoszech, w październiku 1945, na osobisty rozkaz gen. Władysława Andersa wrócił do Polski, by prowadzić w Polsce działalność wywiadowczą na rzecz 2 Korpusu.

Jesienią 1945 roku zorganizował siatkę wywiadowczą i rozpoczął zbieranie informacji wywiadowczych o sytuacji w Polsce, w tym o żołnierzach AK i 2 Korpusu, którzy byli więzieni w obozach NKWD i deportowani przez Sowieców na Syberię. Nie zareagował na rozkaz Andersa polecający mu opuszczenie Polski, w związku z zagrożeniem aresztowaniem. Rozważał skorzystanie z amnestii w 1947, ostatecznie postanowił jednak nie ujawniać się.

8 maja 1947 został aresztowany. W areszcie był torturowany przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa. W trakcie ostatniego, jak się później okazało, widzenia z żoną, wyznał jej w tym kontekście: *Oświęcim to była igraszka*. Ostatecznie został oskarżony o działalność wywiadowczą na rzecz rządu RP na emigracji. 15 maja 1948 roku rotmistrz został skazany na karę śmierci i wkrótce stracony. Wyrok wykonano w więzieniu mokotowskim na Rakowieckiej, poprzez strzał w tył głowy.